

Valorizáció Franciaországban. Az elvi jogszabály, amelyben a valorizáció gondolata kifejezésre jutott, az 1919. ápr. 17. törvény, melynek értelmében a hadikárok nem névértékben térítendőek meg, hanem oly összegben, amely szükséges azok valóságos jóvátételéhez. Egyébként azonban a polgári jogszolgáltatásban elvileg nincs felértékelés, mert a Cour de Cassation az elől eddig elzárkózott. A közigazgatási eljárásban ellenben a Conseil d'État szabadabb felfogást juttat érvényre és jelesül kimondja, hogy a gáz- és villamossági társaságok a községekől a nyersanyag és munkabér emelkedésének megfelelő magasabb járulékokat követelhetnek. Ugyanez az elv érvényesült az állami egyedáruságok tulajdonosaira vonatkozólag. Végül is törvényhozási szabályozás vált szükségessé és az 1918. január 21-iki törvény (loi Faillot) kimondja, hogy kereskedelmi ügyleteknél, amelyek 1918. április 1. előtt kötettek és áru szállítására vagy más szolgáltatásokra vonatkoztak, az egyik fél halasztást követelhet vagy a szerződést felbonthatja, ha igazolja, hogy a teljesítés reá nézve oly terhes, hogy az az előrelátható megterhelést lényegesen meghaladja. Ez tehát a gazdasági lehetetlenülés szemléletmódja, miként az a mi bírói gyakorlatunkban is megvalósult. Az 1920. május 9-iki törvény még messzebb ment és kijelentette, hogy ezek az ügyletek ipso jure felbontottaknak tekintendőek, ha teljesítésüket 1920. július 31. előtt nem követték. Ezek a szabályok persze sem a háború utáni ügyletekre nem vonatkoznak, sem magánjogi ügyletekre, pl. kölcsönre nem nyerne alkalmazást. A bérleti szerződések tekintetében külön szabályokat állított fel az 1918. március 9-iki törvény, amely e szerződések tartamát két évre meghosszabbította a bér felemelésének kötelezettsége nélkül. Újabb törvények ezt a védelmet módosították és szabatosabban határozták meg.

1920-ban a Cour de Cassation egy erősen megvitatott határozatában kimondta, hogy az aranyban való fizetést tartalmazó záradék érvényes, ha az adós külföldi. Az adott esetben biztosítási összegről volt szó, amellyel egy amerikai biztosító intézet tartozott. Utóbb az ekkor kimondott elvet a bíróságok oda enyhítették, hogy a külföldi nem aranyban, hanem csak bankjegyekben köteles ugyan fizetni, de azokat nem névértékük, hanem valódi értékük szerint számítják, amiből aztán az a gyakorlat fejlődött ki, hogy viszont a francia adós a külföldi hitelezőnek is felértékelve köteles fizetni, ha az aranyzáradék kiköttetett. *M.*

Jogélet.

Nyugdíj-valorizáció. *Dr. Gallia Béla* kuriai bírónak a Magyar Jogászegyletben e címen megtartott nagyszabású előadása méltán keltett tág körökben is nagy érdeklődést. A magas gazdaság- és jogtörténeti nézőpont, amelyből az előadó kiindult, épp oly erőssége, mint a kristálytiszta és konciz jogászai eszmemenet, amellyel eredményeit leszűri. Megtámadhatatlan az a megállapítása, hogy a nyugdíjszerződésnek jogilag két oldala van: egyrészt visszterhes szerződés (tehát nem ajándék, nem kegyelmi tény, nem függ a munkaadó jóvoltától), másrészt célkötelmet